



Zápis ze zasedání Vědecké rady Filozofické fakulty Univerzity Karlovy dne 18. 1. 2024

Zasedání probíhalo prezenčně, nám. Curieových 7, Praha 1, místnost 120. Hlasování bylo zajištěno pomocí aplikace hlasovani.is.cuni.cz.

- I. Zahájení
- II. Studijní záležitosti
- III. Habilitační a jmenovací řízení
 - III.7 Habilitační řízení pana PhDr. Marcela Černého, Ph.D. pro obor Slavistika
 - III.8 Habilitační řízení pana PhDr. Iva Štefana, Ph.D. pro obor Archeologie
- IV. Vyhlášení výsledků hlasování
- V. Koncepční diskuse
- VI. Různé

Členové VR

Přítomni

prof. Mgr. Václav Cvrček, Ph.D.
prof. PhDr. Jan Čermák, CSc.
prof. Lucie Doležalová, Ph.D., M.A.
prof. Mgr. Vratislav Doubek, Dr.
prof. PhDr. David Eben, Ph.D.
prof. Mgr. Lukáš Fasora, Ph.D.
doc. Mgr. Josef Fulka, Ph.D.
PD Dr. phil. Markus Giger, mimořádný profesor
Univerzity Karlovy
doc. Mgr. Petr Grulich, Ph.D.
prof. PhDr. Václav Horčíčka, Ph.D.
doc. RNDr. Petr Jehlička, Ph.D.
doc. Mgr. Stanislav Ježek, Ph.D.
doc. Dr. Ing. Jana Klečková
doc. PhDr. Tomáš Klír, Ph.D.
prof. PhDr. Vojtěch Kolman, Ph.D.
doc. Mgr. Karel Kouba, M.A., Ph.D.
Mgr. Eva Lehečková, Ph.D.
prof. PaedDr. Iva Málková, Ph.D.
prof. PhDr. Jiří Mikulec, CSc.
prof. PhDr. Hana Pátková, Ph.D.
prof. PhDr. Peter Pavúk, Ph.D.
prof. PhDr. Ondřej Pešek, Ph.D.
prof. PhDr. Tomáš Petráček, Ph.D., Th.D.
prof. Mgr. Ondřej Pilný, Ph.D.
doc. Mgr. Radmila Prchal Pavlíčková, Ph.D.
doc. PhDr. Michal Pullmann, Ph.D.
prof. PhDr. Marie Rakušanová, Ph.D.
doc. PhDr. Jan Randák, Ph.D.
doc. Marek Skovajsa, M.A., Ph.D.
doc. Mgr. Pavel Štichauer, Ph.D.
prof. PhDr. Lenka Vaňková, Dr.

prof. PhDr. Eva Voldřichová Beránková, Ph.D.
prof. PhDr. Jan Volín, Ph.D.
doc. Mgr. Lukáš Zádrapa, Ph.D.
prof. Mgr. Lic. Lenka Zajícová, Ph.D.
prof. PhDr. Petr Zemánek, CSc.

Omluveni

doc. Mgr. Jaroslav David, Ph.D.
doc. Mgr. Lada Hubatová-Vacková, Ph.D.
doc. Mgr. Denisa Nečasová, Ph.D.
prof. PhDr. Tomáš Nejeschleba, Ph.D.
doc. PhDr. Pavel Sládek, Ph.D.
prof. Dr. phil. Josef Vojvodík, M.A.
prof. PhDr. Zbyněk Vybíral, Ph.D.

Čestní členové VR

Omluveni

prof. PhDr. Ivan Hlaváček, CSc.
prof. PhDr. Miroslav Verner, DrSc.

Hosté

prof. Dr. Žoržeta Čolakova, d. f. n.
doc. PhDr. Luděk Galuška, CSc.
Assoc. Prof. Dobromir Grigorov, PhD
prof. PhDr. Ladislav Hladký, CSc.
prof. PhDr. Petr Kaleta, Ph.D.
prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc.
doc. Mgr. Petr Květina, Ph.D.
prof. Mgr. Jiří Macháček, Ph.D.
doc. Mgr. Karel Nováček, Ph.D.
doc. PhDr. Hanuš Nykl, Ph.D.
prof. dr hab. Jerzy Piekalski
doc. PhDr. Václav Štěpánek, Ph.D.
prof. PhDr. Josef Žemlička, DrSc.

I. Zahájení

- I.1 **Prezence členů Vědecké rady FF UK**
- I.2 **Organizační informace**
- I.3 **Schválení programu zasedání Vědecké rady FF UK**

Vědecká rada schválila program formou tichého souhlasu.

- I.4 **Schválení zápisu ze zasedání Vědecké rady FF UK dne 14. 12. 2023**

Vědecká rada schválila zápis formou tichého souhlasu.

II. Studijní záležitosti

- II.1 **Návrh oborové rady na doplnění členů zkušební komise pro SDZK a obhajoby disertačních prací pro studijní program Translatologie (tříletá a čtyřletá délka studia, český a anglický jazyk výuky)**

doc. PhDr. Markéta Malá, Ph.D.

Mgr. Petr Eliáš, Ph.D.

Vědecká rada schválila návrh hlasováním (Pro: 35, Proti: 0, Zdrželi se: 0).

- II.2 **Návrh oborové rady na doplnění zkušebních komisí pro SDZK a obhajoby disertačních prací pro studijní program Historické vědy, studijní obor Dějiny a kultury zemí Asie a Afriky**

Mgr. Michal Šípoš, Ph.D.

Vědecká rada schválila návrh hlasováním (Pro: 34, Proti: 0, Zdrželi se: 1).

- II.3 **Návrh oborové rady na doplnění zkušebních komisí pro SDZK a obhajoby disertačních prací pro studijní program Slovanské filologie, studijní obor Slovanské filologie**

PhDr. Lenka Rozboudová, Ph.D.

Vědecká rada schválila návrh hlasováním (Pro: 34, Proti: 0, Zdrželi se: 1).

- II.4 **Návrh oborové rady na doplnění zkušebních komisí pro SDZK a obhajoby disertačních prací pro studijní program Migration and Modernity: Historical and Cultural Challenges (MOVES) – společný evropský doktorát**

prof. PhDr. Martin Procházka, CSc. – změna na předsedu

prof. Dr. Giorgos Tsimouris (Panteion University)

dr. Bahriye Kemal (University of Kent)

dr. Assaf Dahdah (CNRS, Université Paul-Valéry Montpellier)

doc. Dr. Amanda Klekowski von Koppenfels (University of Kent)

prof. Nico Carpentier, Ph.D. (FSV UK)

Vědecká rada schválila návrh hlasováním (Pro: 35, Proti: 0, Zdrželi se: 0).

II.5 Návrh oborové rady na pověření člena zkušební komise rolí člena pro obhajoby disertačních prací pro studijní program Filozofie, obor Religionistika (tříletá a čtyřletá délka studia), jazyk výuky čeština

Mgr. Renata Landgráfová, Ph.D.

doc. Jiří Janák, Th.D.

Mgr. Marek Dospěl, Ph.D.

Vědecká rada schválila návrh hlasováním (Pro: 34, Proti: 0, Zdrželi se: 1).

II.6 Návrh oborové rady na schválení nehabilitovaného školitele doktorského studia pro studijní program Filozofie, obor Filozofie

Mgr. Pavel Arazim Ph.D.

Vědecká rada schválila návrh hlasováním (Pro: 34, Proti: 0, Zdrželi se: 1).

II.7 Návrh oborové rady na schválení nehabilitovaného školitele doktorského studia pro studijní program Germanoslavistika (všechny jazykové mutace)

Mgr. Vladislav Knoll, Ph.D.

V diskusi k tomuto bodu vystoupil prof. Zemánek.

Vědecká rada schválila návrh hlasováním (Pro: 31, Proti: 1, Zdrželi se: 3).

II.8 Návrh na odvolání člena oborové rady studijního programu Obecná teorie a dějiny umění a kultury, oboru Divadelní věda a studijního programu Divadelní věda, délka studia tříletá a čtyřletá, jazyk výuky čeština a angličtina

prof. PhDr. Milena Bartlová, CSc.

Vědecká rada schválila návrh hlasováním (Pro: 35, Proti: 0, Zdrželi se: 0).

III. Habilitační a jmenovací řízení

III.1 Návrh na doplnění komise pro řízení ke jmenování profesorem doc. PhDr. Ilji Lemeškina, PhD. pro obor Slavistika

Člen:

Prof. Dr. Daniel Petit, École normale supérieure, École pratique des hautes études

Vědecká rada schválila návrh hlasováním (Pro: 34, Proti: 1, Zdrželi se: 0).

III.2 Návrh na doplnění komise pro habilitační řízení PhDr. Jana Koury, Ph.D. pro obor Světové dějiny a obecné dějiny

Habilitační práce:

Rozdělený ostrov. Studená válka a „kyperská otázka“ v letech 1960–1974

Členka:

Prof. Dr. Jana Osterkamp, Universität Augsburg

Vědecká rada schválila návrh hlasováním (Pro: 35, Proti: 0, Zdrželi se: 0).

III.3 Návrh na složení komise pro habilitační řízení a návrh témat habilitační přednášky pro řízení PhDr. Olgy Nádvorníkové, Ph.D. pro obor Románské jazyky

Habilitační práce:

Český přechodník jako konverbium: Korpusová analýza překladových a nepřekladových textů

III.3.1 Návrh komise

Předseda:

prof. PhDr. Jan Radimský, Ph.D., Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Členové:

prof. Mgr. Václav Cvrček, Ph.D., Univerzita Karlova

Dr. phil. Markus Giger, mimořádný profesor UK, Univerzita Karlova

Dr. hab. Elżbieta Kaczmarzka-Zglejszewska, Varšavská univerzita

doc. PhDr. Alena Němcová Polická, Ph.D., Masarykova univerzita

V diskusi k tomuto bodu vystoupili: prof. Zemánek, doc. Štichauer.

Vědecká rada schválila návrh hlasováním (Pro: 35, Proti: 0, Zdrželi se: 1).

III.3.2 Návrh přednášek (seřazeno dle preference kolegia děkanky)

- A) Změny v segmentaci na věty v překladech mezi francouzštinou, češtinou a angličtinou: korpusová analýza vlivu strukturních rozdílů mezi jazyky a specifických rysů překladu
- B) Možnosti a úskalí kontrastivního výzkumu na paralelních korpusech
- C) Řekl, odsekl, nebo pokrčil rameny? Rozdíly v lexikální variabilitě uvozovacích sloves k přímé řeči v české, francouzské a anglické beletrii a jejich důsledky pro překlad literárních textů

Vědecká rada schválila návrh „C“: „Řekl, odsekl, nebo pokrčil rameny? Rozdíly v lexikální variabilitě uvozovacích sloves k přímé řeči v české, francouzské a anglické beletrii a jejich důsledky pro překlad literárních textů“ (A: 12, B: 10, C: 14, Zdrželi se: 0).

III.4 Návrh na složení komise pro habilitační řízení a návrh témat habilitační přednášky pro řízení PhDr. Šárky Zikánové, Ph.D. pro obor Lingvistika

Habilitační práce:

Implicitní diskurzvní vztahy v češtině

III.4.1 Návrh komise

Předseda:

prof. PhDr. Ondřej Pešek, Ph.D., Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Členové:

Prof. Dr. Roland Meyer, Humboldt University

prof. Mgr. Pavel Kosek, Ph.D., Masarykova univerzita

PD Dr. phil. Markus Giger, mimořádný profesor UK, Univerzita Karlova

prof. PhDr. Jana Hoffmannová, DrSc., Akademie věd České republiky

Vědecká rada schválila návrh hlasováním (Pro: 36, Proti: 0, Zdrželi se: 0).

III.4.2 Návrh přednášek (seřazeno dle preference kolegia děkanky)

A) Textová koherence ve starší češtině

B) Lékařské zprávy: Jak získáváme informace z textu?

C) Individuální porozumění jazyku jako výzva pro počítačovou lingvistiku

Vědecká rada schválila návrh „A“: „Textová koherence ve starší češtině“ (A: 16, B: 14, C: 6, Zdrželi se: 0).

III.5 Návrh pracovní skupiny pro hodnocení habilitační přednášky pana Mgr. Mariána Slobody, Ph.D. pro obor Lingvistika

prof. Mgr. Václav Cvrček, Ph.D.

prof. PhDr. Ondřej Pešek, Ph.D.

prof. PhDr. Lenka Vaňková, Dr.

Vědecká rada schválila návrh hlasováním (Pro: 36, Proti: 0, Zdrželi se: 0).

III.6 Návrh pracovní skupiny pro hodnocení habilitační přednášky paní PhDr. Jany Pátkové, Ph.D. pro obor Slavistika

prof. Mgr. Lucie Doležalová, M.A., Ph.D.

doc. Mgr. Josef Fulka, Ph.D.

prof. Dr. phil. Josef Vojvodík, M.A.

Vědecká rada schválila návrh hlasováním (Pro: 36, Proti: 0, Zdrželi se: 0).

III.7 Habilitační řízení pana PhDr. Marcela Černého, Ph.D. pro obor Slavistika

Složení komise pro habilitační řízení schválené Vědeckou radou Filozofické fakulty Univerzity Karlovy dne 16. 3. 2023

Předseda komise:

prof. PhDr. Petr Kaleta, Ph.D., Masarykova univerzita

Členové:

prof. Dr. Žoržeta Čolakova, d. f. n., Plovdivská univerzita

doc. PhDr. Hanuš Nykl, Ph.D., Univerzita Karlova

doc. PhDr. Václav Štěpánek, Ph.D., Masarykova univerzita

doc. PhDr. Zvonko Taneski, Ph.D., Univerzita Komenského

Oponenti

prof. Dr. Žoržeta Čolakova, d. f. n., Plovdivská univerzita

Assoc. Prof. Dobromir Grigorov, PhD, Sofijská univerzita

prof. PhDr. Ladislav Hladký, CSc., Akademie věd České republiky

Téma přednášky

Václav Hanka a Bulhaři

Stanovisko komise

Stanovisko komise přednesl předseda komise prof. Kaleta (text stanoviska komise je v příloze 1).

Pedagogická a vědecká činnost uchazeče

Dr. Černý seznámil VR se svými zkušenostmi a představou pedagogické a vědecké činnosti ve svém oboru.

Diskuse

V diskusi vystoupili: prof. Málková, prof. Kolman, prof. Doubek, prof. Fasora, prof. Horčíčka.

Uzavřené jednání

Hodnocení přednášky přednesla prof. Málková.

Přednáška byla tematicky zaměřena na historii slavistiky a vztah bulharských a českých obrozenců. Přednášející v úvodu uvedl, že Václav Hanka byl vnímán jako rusofil a nejen bulharskými současníky nebyl považován za jednoho z hlavních představitelů pražského slavistického centra. Česká proslovanská nota však motivovala a podporovala obrozenský ruch v Bulharsku a český příklad pomáhal řešit aktuální potřeby při obohacování bulharské filologie, básnictví (vážnou úlohu sehrály mj. také bulharské překlady Rukopisů královédvorského a zelenohorského).

Kandidát v přednášce na základě vlastního bádání rozšířil a zpřesnil hodnotu Hankova podílu na bulharsko-českých kontaktech, upozornil na to, že odborný zájem o bulharistická témata lze u Hanky doložit už na začátku jeho slavistické kariéry, kdy publikoval český výtah Krátká historie slovanských národů starých časů. Součástí této Krátké historie je vůbec první odborný bulharistický text tištěný v češtině (informace Hanka přejímá od původního autora

Rühse, včetně chyb). V citacích a komentářích charakterizuje dr. Černý Hankův styl, jímž představuje Bulhary. Určujícím rysem se stává zvláštní předmluva spisu, nazvaná Místo předmluvy. Z německého spisovatele Herdera, kterou bychom v Rühsově originále hledali marně. Jak upozornil kandidát tento Hankův český překlad slavné kapitoly J. G. Herdera Slawische Völker o dějinném poslání Slovanstva nebyl doposud bibliograficky podchycen. Krátká historie tím získala programový ráz, spis představil, jak se Slovanstvo vyvíjelo ve středověku, a je nyní na „probuzených“ slovanských národech ukázat, k jakému rozkvětu se dopracovali ve století, v němž dle Herderovy předpovědi mohou očekávat skvělou budoucnost.

Přednáška osvětlila i další Hankův podíl na bulharsko-českých vztazích, který vyrůstal z osobních kontaktů (konkrétně zmíněni byli K. D. Petkovič a I. V. Šopov). Hanka zůstával pro mnohé Bulhary nepostradatelným pomocníkem a rádcem při jejich návštěvách Čech. Přednáška dále potvrdila tradovaný výklad Hankových písemných a osobních styků s bulharskými studenty v Čechách od 40. let 19. století a jeho podíl na vzniku bulharských přebásnění Rukopisů a nových děl inspirovaných falzy.

Dr. Černý připomněl i první články (P. Slavenkovova) reflektující Hankovu osobnost ve vztahu k bádání o Bulharech, osvětlil Hankův obraz v moderních bulharských syntézách. Podle kandidáta je i díky těmto faktům Hankova stopa v dějinách české bulharistiky stále patrná, ač nenapsal žádné původní rozměrnější bulharistické dílo. Jeho jméno je také v Bulharsku připomínáno pokaždé (mj. jako bibliografa), když je komentován zájem bulharských obrozenců o českou vědu, kulturu a písemnictví nebo naopak – když je reflektována česká pozornost k Bulharům, jejich jazyku, dějinám a literatuře.

Dr. M. Černý pronesl přehledně strukturovanou přednášku srozumitelně, s velkým zaujetím pro téma. Přednáška byla podpořena projekcí, která nabízela autentické citáty, dobové dokumenty, ty se staly základem pro výklad.

V diskusi dokázal kandidát věcně, s hlubokou znalostí širokého literárního, kulturního a politického kontextu reagovat na otázky, které se týkaly mj. poměrně chladného přijetí slovanské vzájemnosti (v Kollárově pojetí) v bulharském prostředí, vztahu konfese a charakteru obrozenských kroků, povahy bulharských postojů k mocenským projevům Ruska, podílu západních slavistických časopisů v portfoliu uchazeče. V přednášce i diskusi prokázal schopnosti mimořádného přednášeče.

Diskuse

V uzavřené diskusi k přednášce vystoupili: prof. Pilný, doc. Zádrapa, prof. Volín, prof. Pavúk.

Hlasování o zhodnocení přednášky k habilitačnímu řízení

Text hodnocení přednášky pro habilitační řízení byl odsouhlasen (Pro: 34, Proti: 0, Zdrželi se: 1).

Diskuse

V uzavřené diskusi k celému habilitačnímu řízení vystoupili: doc. Jehlička, prof. Kaleta, prof. Čolaková, prof. Giger, prof. Fasora, prof. Vaňková, prof. Čermák, prof. Zemánek.

Výsledek tajného hlasování

Počet členů VR:	43
Přítomno:	35
Kladných hlasů:	29
Záporných hlasů:	2
Neplatných hlasů:	4

Vědecká rada schválila návrh na habilitační řízení, návrh bude postoupen rektorátu UK.

III.8 Habilitační řízení pana PhDr. Iva Štefana, Ph.D. pro obor Archeologie

Složení komise pro habilitační řízení schválené Vědeckou radou Filozofické fakulty Univerzity Karlovy dne 21. 9. 2023

Předseda komise:

prof. Mgr. Jiří Macháček, Ph.D., Masarykova univerzita

Členové:

doc. Mgr. Petr Květina, Ph.D., Akademie věd České republiky

doc. Mgr. Karel Nováček, Ph.D., Univerzita Karlova, Univerzita Palackého v Olomouci

prof. dr hab. Jerzy Piekalski, Uniwersytetu Wrocławskiego

prof. PhDr. Josef Žemlička, DrSc., Univerzita Karlova, Akademie věd České republiky

Oponenti

doc. PhDr. Pavel Kouřil, CSc., Akademie věd České republiky

prof. UAM dr hab. Marzena Matla, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

prof. PhDr. Martin Wihoda, Ph.D., Masarykova univerzita

Téma přednášky

Násilí v počátcích českého státu: hromadný hrob bojovníků z 10. století na budečském hradišti v interdisciplinární perspektivě

Stanovisko komise

Stanovisko komise přednesl předseda komise prof. Macháček (text stanoviska komise je v příloze 2).

Pedagogická a vědecká činnost uchazeče

Dr. Štefan seznámil VR se svými zkušenostmi a představou pedagogické a vědecké činnosti ve svém oboru.

Diskuse

V diskusi vystoupili: prof. Petráček, doc Galuška, doc. Klír.

Uzavřené jednání

Hodnocení přednášky přednesl doc. Klír.

Hlavním cílem přednášky Násilí v počátcích českého státu: hromadný hrob bojovníků z 10. století na budečském hradišti v interdisciplinární perspektivě bylo na konkrétním příkladu představit archeologii jako moderní a dynamickou disciplínu, která v interakci s ostatními humanitními a přírodovědnými obory významně obohacuje naše poznání středověké společnosti. Uchazeč nejprve empaticky zmínil nepatřičnost tématu v aktuální situaci, a teprve poté představil komplexní problematiku násilí jako jedné z forem sociálního jednání v raném středověku. Upozornil zvláště na rozpor mezi významným zastoupením násilí v soudobých narativních pramenech a skromnými, i když strhujícími archeologickými doklady, které také zmínil. V tomto kontextu patří budečský nález, pokud jde o množství i interpretační možnosti, mezi vskutku mimořádné, a to i v celoevropském srovnání. Dr. Štefan

následně uvedl historický a topografický kontext nálezu, který pochází z jednoho z časných přemyslovských hradišť, a lze ho proto spojit s klíčovým obdobím formování raně středověkého českého státu. Poté interpretoval výsledky antropologického rozboru a přesvědčivě vykreslil obraz profesionálních, velmi zkušených, mohutných a urostlých bojovníků, kteří však nepadli v boji, ale někdy v 10. století se stali obětí hromadného masakru nebo poprav. V sousedství se nacházelo pohřebiště s množstvím žen a dětí, patrně partnerek a potomků těchto bojovníků. Následovala historická interpretace a upozornění na její limity. Dr. Štefan na úrovni hypotézy uvažuje o fyzické likvidaci budečské posádky po vraždě knížete Václava 28. září 935. Přesné datovací opory bohužel chybí, radiokarbonové datování poskytl jen velmi široký interval. Dále představil model, podle něhož bylo násilí efektivním nástrojem řešení napětí uvnitř raně středověkých sociálních elit. Podstatným příspěvkem archeologie je podle uchazeče strukturální historická výpověď, v tomto případě poznání životního stylu, původu a příbuzenských vztahů vyhraněné sociální skupiny družiníků, a to na základě sofistikovaných přírodovědných analýz (analýza izotopů stroncia, mitochondriální DNA). Dr. Štefan také zdůraznil, že právě družiny bojovníků byly klíčovým mocenským nástrojem elit a hybnou silou při vzniku raných státních útvarů. Přednáška byla zakončena bodovým souhrnem hlavních zjištění. Přednášku provázela promyšlená a atraktivně koncipovaná prezentace, v níž uchazeč používal mapy, plánky, fotografie, grafy, dobový ikonografický materiál, citáty z písemných pramenů. S prezentací také aktivně pracoval, komentoval a vysvětloval promítaná data.

Přednáška prezentovala výsledky vlastního a z podstatné části publikovaného výzkumu uchazeče a jeho interdisciplinárního týmu, byla pojata problémově, v průběhu přednášky uchazeč předkládal řadu badatelských otázek, představoval možné způsoby jejich řešení, relevantní hypotézy a závěry, které podpořil důkazy vyplývajícími z výsledků výzkumu několika disciplín. Násilí představil jako komplexní sociálně-antropologické téma a zabýval se významnými historickými otázkami spojenými s počátky raného českého státu. Přednáška zahrnovala seznámení s moderními metodami archeologie a jejich kritikou. Přednáška byla pronesena velmi plynule, se zaujetím, srozumitelně a poutavou formou. Uchazeč zaujal svou schopností jasně identifikovat a následně vysvětlit komplexní a náročnou problematiku.

V diskuzi byla položena otázka týkající se událostní interpretaci budečského nálezu a také výjimečné robustnosti pohřbených bojovníků. Otázky položili i hosté, a to k metodám analýz DNA. Uchazeč reagoval pohotově, věcně a své odpovědi podložil odpovídajícími daty a se znalostí dosavadního bádání a postupné revize původních závěrů. Zároveň opět upozornil na limity přímého propojení písemných pramenů a archeologické evidence. Uchazeč prokázal, že suverénně ovládá archeologickou disciplínu jako celek, včetně potřebných mezioborových přesahů.

Diskuse

V uzavřené diskusi k přednášce vystoupili: prof. Pešek, prof. Pilný, prof. Zemánek.

Hlasování o zhodnocení přednášky k habilitačnímu řízení

Text hodnocení přednášky pro habilitační řízení byl odsouhlasen (Pro: 34, Proti: 0, Zdrželi se: 0).

Diskuse

V uzavřené diskusi k celému habilitačnímu řízení vystoupil doc. Klír.

Výsledek tajného hlasování

Počet členů VR:	43
Přítomno:	35

Kladných hlasů: 34
Záporných hlasů: 1
Neplatných hlasů: 0

Vědecká rada schválila návrh na habilitační řízení, návrh bude postoupen rektorátu UK.

IV. Vyhlášení výsledků hlasování

Mgr. Marcela Bubelová oznámila členům rady výsledky hlasování.

V. Koncepční diskuse

Proběhla koncepční diskuse nad připravovaným Sdělením děkana – Požadavky pro habilitační řízení a řízení ke jmenování profesorem pro obory realizované na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Návrh bude po zapracování úprav znovu představen na únorovém zasedání.

Návrh sdělení představil prof. Čermák. V diskusi vystoupili: prof. Pešek, doc. Zádrapa, prof. Pilný, prof. Kolman, prof. Doubek, doc. Ježek, prof. Čermák, prof. Kuklík, prof. Cvrček, doc. Jehlička, doc. Klír.

VI. Různé

Příští zasedání se uskuteční 15. 2. 2024.

V diskusi k tomuto bodu nikdo nevystoupil.

Mgr. Eva Lehečková, Ph.D.
děkanka FF UK

Zapsal:
Bc. Dominik Stříbrný
Oddělení vědy

Přílohy

Příloha 1

Stanovisko komise pro habilitační řízení pana PhDr. Marcela Černého, Ph.D. pro obor Slavistika:

ZHDNOCENÍ PEDAGOGICKÉ ČINNOSTI UCHAZEČE

Od roku 2001 je PhDr. Marcel Černý, Ph.D., zaměstnancem Slovanského ústavu AV ČR, v. v. i. (do roku 2007 Slovanského ústavu AV ČR) s úvazkem 1,0. Do roku 2007 byl odborným pracovníkem, poté se stal vědeckým pracovníkem (V5 c). Jeho pedagogická činnost je spjata s Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy v Praze, kde působí od roku 2010 jako odborný asistent s úvazkem 0,5. Začal vyučovat v Ústavu slavistických a východoevropských studií FF UK (Seminář jihovýchodoevropských studií), od února 2011 na nově vzniklé Katedře jihoslovanských a balkanistických studií FF UK a po její transformaci od října 2023 v Ústavu etnologie a středoevropských a balkánských studií FF UK. Přednášky a semináře, které M. Černý na FF UK realizuje, jsou věnovány převážně bulharistické problematice: bulharské literatuře od národního obrození do současnosti, česko-bulharským kulturním vztahům, evoluci žánrů v bulharském písemnictví a specifikům bulharské slovesnosti v rámci balkánských literatur, specifickým otázkám dějin literárněvědné bulharistiky, balkanistiky a slavistiky. Pedagogická činnost za poslední tři roky a běžící akademický rok: Za poslední tři akademické roky a běžící akademický rok (2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 a 2022/2023) uchazeč v rámci své pedagogické činnosti odučil 242 hodin přednášek a 247 hodin seminářů, celkově tedy 489 hodin. Témata přednášek: a) Areálová literatura 19. století – bulharská literatura: Cílem přednášky je zprostředkovat studentům bakalářského programu podstatu a smysl tzv. národních obrození u jihoslovanských národů v první polovině (u bulharské literatury formálně až do roku 1878) 19. století. Přibližně do roku 2020 byl předmět vyučován se zaměřením na panoramatičnost a širší jihoslovanský kontext, poté se akcent přenesl na čistě bulharistické aspekty a přednášky směřovaly více do hloubky. Během opakované realizace této přednášky (spolu s prací v přidruženém semináři) vznikalo i jádro habilitační rozpravy M. Černého. – Výklad je zaměřen na otázky vnitřní periodizace obrození v Bulharsku, na recepci osvícenských, preromantických a romantických podnětů, na úlohu školské a výchovné literatury (slovníky, slabikáře, učebnice), obrozenských periodik a využití folklorních pramenů v procesu nově utvářené literatury. Pozornost je věnována i problematice nástupu realismu, který ještě do počátku 20. století koexistoval s ne zcela vyžitým romantismem. b) Seminář k areálové literatuře 19. století – bulharské literatuře: Pro účely semináře vznikla řada pracovních překladů bulharských obrozeneckých textů, protože jednak se semináře účastnili i studenti nebulharisté, jednak i pro bulharisty je četba a interpretace obrozenských textů náročná. Finální verze těchto překladů, jejichž překladatelem byl M. Černý, tvoří přílohu (chrestomatickou část) jeho habilitační rozpravy. c) Areálová literatura 20. století – bulharská literatura: Cílem přednášky je seznámit posluchače (v rámci bakalářského programu) s vývojem a proměnami literatur jihovýchodní Evropy ve 20. století. Přednáška se zaměřuje na nástup moderny v duchovní atmosféře rozporuplného období fin de siècle (kruh Misál, symbolisté), kterému předcházela deziluze ze selhání pozitivistických teorií pokroku, krize kultury, civilizace, morálky a religiozity v evropském kontextu. Přibližně do roku 2020 byl předmět vyučován s ohledem na panoramatičnost a širší jihoslovanský kontext, poté se pozornost přenesla na čistě bulharistické aspekty a přednášky směřovaly více do hloubky. Avantgarda

jakožto program nového umění v celoevropském nejen literárním kontextu se v bulharském písemnictví specificky projevila zejména díly expresionistickými a diabolistickými (specifický fenomén tzv. zářijové literatury). Zvláštní pozornost je rovněž věnována třicátým a čtyřicátým letům, jež v literatuře znamenají návrat k realismu, ale též diskuse o angažovaném umění levicovém (včetně tzv. sočrealismu). K ideologizaci literatury ovšem docházelo v různých formách jak před 9. zářím 1944, tak po něm (dopady fašismu či stalinismu na literaturu). Nastíněna je i poválečná tvorba klíčových osobností literatury v tzv. socialistickém období na pozadí proměn žánrů v dramate, beletrii i básnictví (románová vlna, tichá poezie, intimismus, existencialismus, poetika absurdna, sci-fi, alternativní a neoficiální autoři). Přednáška je zakončena nástupem a rozvojem postmoderny po roce 1989, přičemž je podán přehled recepce bulharské literatury v českém prostředí v posledních zhruba 40 letech. d) Dějiny slavistiky a balkanistiky: Slavisticky zaměřená přednáška v rámci magisterského programu má za cíl obsáhnout nástin dějin slovanské filologie (s důrazem na zájem české slavistiky o Jihoslovanu) od vzniku oboru na konci 18. století do meziválečného období (1939). Vyučující si svá témata rozdělili do tří okruhů: první okruh přednášky (realizovaný Hanou Gladkovou) se věnuje historii slovanské srovnávací jazykovědy a rozvoji výzkumu jednotlivých jazyků ve sledovaném období se také dotkne dějin balkanistiky; druhý okruh (realizovaný Marcellem Černým) se zabývá literárněvědnou (částečně též folkloristickou a historickou) slavistikou v 19. století (od J. Dobrovského, P. J. Šafaříka a J. Kollára, přes A. Mickiewicze, F. L. Čelakovského, K. J. Erbena či K. Jirečka, po A. N. Pypina, A. Černého a zakladatelské osobnosti „české školy literární komparatistiky“); 3. část (realizovaná Alenkou Jensterle Doležal) navazuje na okruh předcházející a zabývá se odkazem předních českých slavistů první poloviny 20. století (M. Murko, J. Máchal, F. Wollman aj). e) Moderní žánry v balkánských literaturách: Cílem semináře je seznámit studenty magisterského programu s tím, jak současná literární věda klasifikuje hlavní literární rody a žánry a jak charakterizuje jejich proměny ve vztahu k literaturám Balkánu. Předmět rovněž prohlubuje znalosti posluchačů, pokud jde o teoretické otázky komparatistiky, periodizace, historické poetiky, literárních stylů a žánrů. Má poskytnout představu o řešeních, jež literární historie navrhuje při stratifikaci historického materiálu, a to zejména v oblasti jihovýchodní Evropy (Balkánu). Tato oblast je chápána jako integrální součást evropské kultury, a proto bude průběžně sledován vztah literárních žánrů pěstovaných v tomto areálu k jejich evropským modelům (geneze ódy, balady, novodobého eposu, byronské povídky, proměny historického dramatu, poetika a typologie románu apod.). Seminář se bude zabývat vývojem prózy, poezie, esejistiky a dramatu v dotyčném areálu, přičemž výběr konkrétních textů je vždy podřízen zaměření vyučujícího i studentů podle jednotlivých jazykových oblastí (literatura srbská, chorvatská, slovinská, bulharská, rumunská, albánská). Vedení kvalifikačních studentských prací: Uchazeči, kteří psali a píšou kvalifikační práce u dr. Černého se zaměřují na literárněvědnou bulharistiku. Od roku 2010 M. Černý vedl 4 bakalářské (1 neodevzdána), 3 diplomové a 1 doktorskou (studium nedokončeno), z toho v posledních třech letech 1 bakalářskou (obhájena) a 1 diplomovou (obhájena).

CELKOVÉ ZHDNOCENÍ VĚDECKÉ, ODBORNÉ NEBO UMĚLECKÉ ČINNOSTI UCHAZEČE

Vědecká činnost uchazeče je spjata se dvěma institucemi, a to se Slovanským ústavem AV, v. v. i., a s Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy. Publikace: Základní rámec publikační činnosti Marcela Černého tvoří 3 monografie, 3 knižní kritické edice pramenů, 5 komentovaných knižních překladů (dvě básnické sbírky, výběr z povídek bulharských diabolistů, antologie poválečné bulharské poezie, výběr z poezie a próz meziválečného

expresionisty Gea Mileva) a 25 kapitol v monografiích (20 českých a 5 cizojazyčných/zahraničních). Kromě toho je autorem 45 českých studií v domácích recenzovaných časopisech a 28 studií v cizojazyčných/zahraničních recenzovaných časopisech, přičemž v databázích WOS či SCOPUS je registrováno 21 českých (4 v posledních 5 letech) a 1 (1 v posledních 5 letech) cizojazyčný/zahraniční příspěvek. Monografie: Tři nejvýznamnější práce a jejich přínos pro obor: Uchazeč ve vybraných třech pracích nefiguruje jako samostatný autor, ale má v nich výrazný podíl jako spoluautor, což je zřejmé již u první publikace, kde je autorem textu o rozsahu 440 stran. 1. Černý, Marcel – Gotovska-Henze, Teodorička – Solenkova, Ljubomila: Sounáležitostí a soudržností k vzájemnému pozná(vá)ní. Sondy z kulturních vztahů mezi Čechy a Bulhary do vzniku ČSR. Praha: Slovanský ústav AV ČR, 2021, 765 s. Kolektivní práce tří autorů představuje výzkum česko-bulharských literárněvědných, kulturních a historických kontaktů. Týká se činnosti osobností spjatých s obdobím národního obrození i pozdějších osvětových pracovníků, spisovatelů, vědců a překladatelů 19. a první třetiny 20. století. Důraz je kladen na doposud neznámé archivní materiály k dějinám vzájemných styků, které jsou ve studiích analyzovány a komentovány, v menší míře též vydávány (korespondence, operní libreto, deníkové zápisky apod.). Třebaže se jedná o monografii tří autorů, část M. Černého tvoří ucelený oddíl „Tematizace bulharství v uměleckých textech a česká recepce bulharské literatury“, sestávající z metodologického úvodu do problematiky česko-bulharských vztahů a osmi kapitol o celkovém rozsahu 440 s.: 1. Na okraj jednoho česko-bulharského „nedorozumění“, 2. Fričova romantizující vize bulharského pohanství (Nad libretem k opeře F. Z. Skuherského Vladimír, bohův zvolenec), 3. „Nebyl nikterak citlivůstkářem ani básníkem, jehož svět uzavírá se v komnatě...“ Počátky českého poznávání osobnosti a díla Petka Račova Slavejkova, 4. Архимандрит Онуфрий Попович Хилендарец (Богдан Попиванов) в светлината на преписката му (За една забравена редакция от чешкия монах Сава Хилендарец) [bulharsky; překlad: Archimandrita Onufrij Popovič Chilendarce (Bogdan Popivanov) ve světle korespondence (O zapomenuté edici českého mnicha Sávy Chilandarce)], 5. Bojan Penev a jeho kontakty s Čechami a českou kulturou [tato kapitola vznikla ve spolupráci s Danuší Hronkovou], 6. Кирил Христов – певец неудовлетворен, но неизпадащ в отчаяние... Към въпроса за ранната рецепция на творчеството му в Чехия (до 1918 г.) [bulharsky; překlad: Kiril Christov – pěvec neuspokojený, leč nezoufající... K počátkům recepce jeho tvorby v Čechách (do r. 1918)], 7. František Rut Tichý (Zdeněk Broman) – první překladatel a propagátor Javorovova díla v Čechách, 8. Athonské období Vladimíra Síse. Neznámé archivní materiály k životu a dílu perzekvovaného českého bulharisty; k nim se tematicky váže i studie k poprvé moderně reeditované mapě 9. Česká mapa Bulharska (Balkánu) od V. D. Stojanova z roku 1863 (Komentář k obrazové příloze). 2. Šabić, Marijan – Černý, Marcel: Matija Mesić i češki i slovački suvremenici (pisma 1846. – 1875.). Slavonski Brod: Hrvatski institut za povijest – Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje – Prag: Ústav pro českou literaturu Akademie věd České republiky, 2016, 213 s. V monografii Matija Mesić a čeští a slovenští současníci (dopisy z let 1846–1875) (jejím spoluautorem je Marijan Šabić) je analyzována, komentována a vydána dostupná korespondence chorvatského historika a prvního rektora záhřebské univerzity Matije Mesiće (1826–1878) s Čechy a Slováky. Na základě několika kladných recenzí autoři dále pátrali po další relevantní korespondenci a připravili doplněk k monografii v impaktovaném časopise Croatica Christiana periodica (2021). Kniha je významným pramenem k dějinám česko-slovensko-chorvatských vědeckých vztahů a detailně dokumentuje českou stopu v Mesićově biografii: Mezdobí od jara 1852 do letních prázdnin 1853 totiž budoucí chorvatský intelektuál prožil v Praze a navázal známost s českými odbornými a vlasteneckými kruhy (V. V. Tomkem, V. Hankou, J. Jirečkem či P. J. Šafaříkem), kterou udržoval a prohluboval i během dalších let. 3. Krejčí, Karel: Literatury a žánry v evropské dimenzi. Nejen česká literatura v zorném poli komparatistiky [výbor komparatistických studií]. Úvodní stať napsal Vladimír Svatoň. Vybral, edičně připravil,

Předmluvu editora (s. 9–14), doslov Hlasatel a vykladač evropských souvislostí slovanských literatur (s. 533–554) a Ediční poznámku (s. 616–622) napsal Marcel Černý, který též sestavil Bibliografii prací Karla Krejčího se soupisem důležitějších statí o něm (s. 559–615) a Jmenný ukazatel (s. 630–663). Praha: Slovanský ústav AV ČR – Euroslavica, 2014, 664 s. Soubor 43 statí, do vzniku této monografie rozptýlených po různých periodikách a sbornících domácí i polské provenience, z pera českého literárního historika a komparatisty Karla Krejčího (1904–1979) shrnuje jeho práce na poli srovnávací literatury a představuje hluboký, nesmírně erudovaný a stále inspirativní vhled do problematiky evropského literárního procesu (odhalování národních stereotypů, sledování ohlasů motivů a děl v jazykově a sociálně odlišných prostředcích, zřetel ke genologii, úsilí o sblížení bohemistiky se slavistikou), přičemž má svůj nepopiratelný význam jak pro bohemistická a slavistická studia, tak pro komparatistiku. M. Černý jednotlivé texty podle potřeby doplnil důsledně vysvětlivkami a překlady cizojazyčných pasáží. V komentující studii osvětlil svůj výběr a představil ohlas Krejčího různorodých prací v literárněvědné slavistice (zejména české). Výstižně charakterizoval autorovu sociologickou metodu, jeho pojetí slovanství a slavistiky, podal přehled jeho širokých zájmů, témat a postupů, skládajících pojetí českého kulturního typu jako průsečíku dvou „velkých a pestrých kulturních světů“, přičemž Krejčí poslání moderního slovanství spatřoval v rozvíjení národní svébytnosti postavené na prostředkování mezi „evropským Západem“ a „slovanským Východem“. Kritika při posuzování knihy (vedle stále inspirativnosti Krejčího studií) ocenila fakt, že ji M. Černý vybavil Bibliografií prací Karla Krejčího se soupisem důležitějších statí o něm (opíraje se o starší výběrovou bibliografii Th. Bešty) a Jmenným ukazatelem, napravujícím absenci rejstříku v obdobném souboru Krejčího studií, na který tento výbor navázal – na monografii Česká literatura a kulturní proudy evropské (1975). Jako další Černého monografii lze uvést edici pramenů: Bechyňová, Věnceslava – Černý, Marcel – Kaleta, Petr: Karel Jaromír Erben: Slovanské bájesloví. Praha: Slovanský ústav AV ČR – Etnologický ústav AV ČR, 2009, 511 s. [Texty M. Černého: Karel Jaromír Erben jako badatel v oblasti slovanského bájesloví (Několik poznámek k bezmála 140 let odpočívajícímu erbenovskému projektu), s. 21–64, odborné poznámky a komentáře, s. 155–170, prvoedice Abecedního slovníku slovanského bájesloví, s. 315–452, Ediční poznámka, s. 453–460.] Monografie byla výsledkem grantového projektu, díky němuž byly souborně zpřístupněny a nově interpretovány Erbenovy mytologické statí, drobné články a rukopisný slovník slovanského bájesloví (prvoedice), na němž Erben pracoval od poloviny šedesátých let 19. století až do své smrti. Jako pokračování výzkumu autor otiskl rozsáhlou studii Erbenova pojetí slovanské mytologie v souvislostech českých filologických mystifikací první poloviny 19. století (In: Karel Jaromír Erben a úloha paměťových institucí v historických proměnách 1. Referáty z vědecké konference konané ve dnech 15.–16. dubna 2011 na Malé Skále, 2011, 45 s.). Tematicky rozdělené články a studie publikované v časopisech a sbornících: 1. český image Athosu (Svaté Hory Athonské) M. Černý se soustavně věnuje českému image Athosu, kde na přelomu 19. a 20. století působil český mnich Sáva Chilandarec (Slavibor Breüer z Kutné Hory), přičemž v současnosti připravuje rozsáhlou knižní edici Breüerovy korespondence s historikem Josefem Kalousekem, jeho švagrem. Výběr studií: K vydávání archivní pozůstalosti Sávy Chilandarce (Slavia, 2005, 26 s.), Středoevropan Sáva Chilandarec (1837–1912) a mnišská republika Athos. Jubilejní črta ke století od úmrtí českého pravoslavného mnicha (Parrésia, 2012, 28 s.), Athonská korespondence Sávy Chilandarce (1837–1912) s chemikem Josefem Zdeňkem Raušarem (1862–1947) + Josef Zdeňk Raušar: Dopisy otce Sávy Chilandarce, mnicha srbského kláštera Chilandaru na poloostrově Svatohorském (Athonském) v Egejském moři, z let 1894–1911 (Parrésia, 2014, 118 s.), Josef Kalousek a Balkán na přelomu 19. a 20. století. Fragmenty ze vzájemné korespondence se švagrem Slaviborem Breüerem, českým pravoslavným mnichem Sávou Chilandarcem (In: Historik Josef Kalousek. Historiografie, politika, kultura a společnost druhé poloviny 19. století, 2016, 30 s.). 2. Literární život české Vídně V návaznosti na svou

doktorskou disertaci se rovněž zabýval literárním životem české Vídně a osobností Jagičova žáka, literárního historika a slavisty Josefa Karáska, jak o tom svědčí studie: Česká Vídeň jako součást zvláštního meziliterárního společenství? (In: Česká slavistika 2003. České přednášky pro XIII. mezinárodní kongres slavistů, Ljubljana 15.–21. 8. 2003, 2003, 14 s.), „Bez rodné půdy pod nohama a s budoucností nejistou!“ Příspěvek k problematice literárního ztvárnění Vídně se zvláštním zřetelem k dílům českovídeňských spisovatelů (In: Západoslovanské literatury v českém prostředí ve 20. století, 2004, 89 s.), Zájem českovídeňského slavisty Josefa Karáska o písemnictví a kulturu Lužických Srbů (In: Slovanský svět očima badatelů a publicistů 19. a 20. století. Sborník z mezinárodní vědecké konference k 50. výročí úmrtí Ludvíka Kuby (Opole 16.–17. listopadu 2006), 2007, 36 s.), Josef Karásek jako historiograf slovanských literatur: metodologická koncepce a dobové přijetí jeho Slavische Literaturgeschichte (Slavia, 2008, 19 s.). 3. Literárněvědná sorabistika Početněji jsou zastoupeny i stati, jejichž zastřešujícím tématem je literárněvědná sorabistika: České kořeny bulharské sorabistiky (Lětopis. Zeitschrift für sorbische Sprache, Geschichte und Kultur, 2010, 20 s.), Zrození básníka v románu Bohumily Šretrové „Chcu domoj“ (In: Pražské stopy Jakuba Barta-Čišinského, 2010, 32 s.), Sorabica v časopise Slavia a studium sorabistiky na půdě Slovanského ústavu do vzniku Československé akademie věd (In: Sorabistika – metodologie, zkušenosti a budoucí směřování, 2011, 24 s.), Karel Jaromír Erben, Lužice a Lužičtí Srbové (Česko-lužický věstník, 2012, 11 s.), Jan Petr (1931–1989) jako historik lužickosrbské literatury (In: Pražské sorabistické studie II. K 360. výročí narození pražského sochaře lužickosrbského původu Matěje Václava Jäckela (1655–1738), 2016, 35 s.). 4. Další slavistické disciplíny Okrajově se M. Černý dotkl i další oblastí zejména literárněvědné slavistiky (ukrajinistiky, bělorusistiky, serbistiky, slovenistiky, polonistiky, makedonistiky): Východoslovanské literatury v českém prostředí na sklonku 19. a počátkem 20. století [části 0. Úvodem, 1. Historie projektu, 2. K recepci východoslovanských literatur v českém prostředí: 2.1 Běloruská literatura a 2.3 Ukrajinská literatura] (In: Slavica v české řeči III. Část 2. Překlady z východoslovanských jazyků v letech 1891–1918, 2012, 15 s.), Adolf Černý jako první český překladatel novodobé běloruské literatury (Slavia, 2013, 43 s.), Адольф Черный и белорусская литература [Adolf Černý i belorusckaja literatura] (Białorutenistyka Białostocka, 2014, 18 s.), Франтишек Рут Тихий – выдающийся пропагандист белорусского языка и литературы межвоенного периода в Чехословакии [František Rut Tichij – vydajuščijsja propagandist belorusckogo jazyka i literatury mežvojennoho perioda v Čechoslovakii] (Białorutenistyka Białostocka, 2016, 49 s.), Přínos jazykovědce Jana Petra (1931–1989) pro pražskou univerzitní slovenistiku + Seznam odborných slovenistických prací obhájených na FF UK v letech 1901–2013 (In: Sto let slovenistiky na Univerzitě Karlově v Praze. Pedagogové a vědci ve stínu dějin, 2014, 34 s.), 2. Jiří Bečka (1930–2014) + 16. Antonín Měšťan (1930–2004) + 17. Jan Petr (1931–1989) (In: Česká polonistická studia: tradice a současnost (filologie – historie – politologie – právo), 2014, 21 s.), Přínos literárního historika Zdeňka Urbana pražské makedonistice (In: Studia macedonica II., 2015, 27 s.), Archimandrita Onufrij Popovič Chilendarec – Athosan na cestách mezi Bulharskem a Srbskem (In: Od Morave do Morave II. Iz istorije češko-srpskih odnosa, 2011, 53 s.). 5. Dějiny slavistiky a bulharistiky Systematickou pozornost M. Černého přitahují dějiny slavistiky a bulharistiky: Matematik s básnivou duší. Nad bulharistickým dílem Vladislava Šaka (1860–1941) (In: Úloha české inteligence ve společenském životě Bulharska po jeho osvobození, 2008, 38 s.), Studium slovanských literatur na půdě Ústavu pro českou a světovou literaturu ČSAV v letech 1970–1992 (In: Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., 2010, 21 s.), Josef Páta mezi Lužicí a Bulharskem. Nad jeho „slovanskými“ juveniliemi na stránkách „Osvěty“ a „Národa“ (In: Pražské sorabistické studie. K 60. výročí úmrtí Adolfa Černého (1864–1952) a 70. výročí úmrtí Josefa Páty (1886–1942), 2013, 39 s.), Pavel Josef Šafařík a Václav Hanka – dva obrozenské typy (Sborník NM v Praze, Řada C – Literární historie, 2013, 11 s.), Význam Slovanského přehledu pro českou (zejména literárněvědnou) bulharistiku (Slovanský

přehled, 2015, 45 s.), Boris Jocov a Čechy (Nad první reprezentativní bibliografií popraveného bulharského bohemisty a slavisty) (Studia ethnologica Pragensia, 2020, 35 s.), Znovuobnovování Slovanského ústavu ČSAV, resp. AV ČR: od společného pracoviště s FF UK k právní subjektivitě (1990–1998) [spolu s A. Zelenkovou] (In: Proměny české slavistiky po roce 1989, 2020, 74 s.), Danuše Hronková (6. 2. 1930 – 12. 1. 2022) (Slavia, 2022, 18 s.). 6. Bulharská literatura a česko-bulharské styky V souvislosti se svým pedagogickým působením na FF UK M. Černý napsal i řadu studií zasvěcených dějinám bulharské literatury od národního obrození po současnost a česko-bulharským literárním vztahům: Slovník spisovatelů – Bulharsko v dobovém kontextu česko-bulharské (ne)vzájemnosti (In: Funkce – Funkčnost – Funkcionalismus. Sborník příspěvků z 6. mezinárodní konference Setkání mladých lingvistů, konané na Filozofické fakultě Univerzity Palackého ve dnech 16.–18. května 2005, 2007, 18 s.), Петко Юрданов Тодоров и Чехия [Petko Jurdanov Todorov i Čechija] (In: Трети международен конгрес по българистика. Том 18 [Treti meždunaroden kongres po bǎlgaristka. Tom 18], 2014, 22 s.), Počátky novobulharské literatury – období národního obrození + Specifická literární situace Makedonie v průběhu 19. století (Počátky novodobých literatur a metamorfózy romantismu u jižních Slovanů, Rumunů a Albánců, 2015, 126+35 s.), Nad nedoceněným bulharistickým dílem Františka Ruta Tichého alias Zdeňka Bromana (1886–1968) (In: Studia Balkanica Bohemo-Slovaca VII, 2017, 26 s.), Пенчо Славейков и Чехия (Щрихи към рецепцията му през периода 1897–1929 г.) [Penčo Slavejkov (Štrichi kǎm resercijata mu prez perioda 1897–1929 g.)] (In: Пенчо Славейков. 150 години от рождението му [Penčo Slavejkov. 150 godini ot roždienieto mu], 2017, 17 s.), České kontury první generace bulharské moderny (Slavia, 2018, 64 s.), Praha plná andělů. In margine českého výboru veršů bulharské básnířky žijící v Česku (In: Gălăbova, Lidia: Andělé Zlatého města, 2018, 37 s.) a mnohé další práce. Citace: Práce M. Černého jsou citovány (část citací jsou recenze na knihy či kolektivní monografie) jednak v českých a slovenských publikacích (celkem 139 citací, z toho 42 v posledním pětiletí), jednak v zahraničních a cizojazyčných (celkem 81 citací, z toho 22 v posledním pětiletí). Počet celkem citovaných prací je následující: 47 (v češtině a slovenštině) + 36 (cizojazyčných, z toho 12 jiných než v češtině/slovenštině). Celkem je citováno 59 různých (neopakujících se) prací M. Černého. Granty: Uchazeč byl v letech 2007–2009 spoluřešitelem grantu GA ČR Slovanské bájesloví v díle K. J. Erbena, 404/07/0646. Výsledkem byla publikace: Bechyňová, Věnceslava – Černý, Marcel – Kaleta, Petr [edd.]: Karel Jaromír Erben: Slovanské bájesloví. 1. vyd. Práce Slovanského ústavu AV ČR, v. v. i., Nová řada, sv. 30. Praha: Slovanský ústav AV ČR – Etnologický ústav AV ČR, 2009, 511 s., ISBN 978-80-87112-25-0 (Etnologický ústav); 978-80-86420-37-0 (Slovanský ústav). [Texty M. Černého: Karel Jaromír Erben jako badatel v oblasti slovanského bájesloví (Několik poznámek k bezmála 140 let odpočívajícímu erbenovskému projektu), s. 21–64, odborné poznámky a komentáře, s. 155–170, prvoedice Abecedního slovníku slovanského bájesloví, s. 315–452, Ediční poznámka, s. 453–460, Jmenný rejstřík, s. 485–496, Rejstřík pojmů z mytologie a náboženství, s. 497–511.] V letech 2002–2004 byl členem řešitelského týmu GA AV ČR Databáze a metodologický komentář k účasti západoslovanských literatur na formování českého literárního vývoje 1918–1989, IAA9092201. Výsledkem byla studie: Černý, Marcel: „Bez rodné půdy pod nohama a s budoucností nejistou!“ Příspěvek k problematice literárního ztvárnění Vídně se zvláštním zřetelem k dílům českovídeňských spisovatelů. In: Ulbrechtová-Filipová, Helena [ed.]: Západoslovanské literatury v českém prostředí ve 20. století. 1. vyd. Práce Slovanského ústavu, Nová řada, 18. Praha: Slovanský ústav AV ČR, 2004, s. 399–487. V letech 2012–2016 byl členem řešitelského týmu grantu GA ČR Staroslověnská lexikografie – nové příspěvky ke staroslověnské lexikografii, P406/12/1790. Výsledkem byla publikace: Černý, Marcel – Čajka, František: Kniha jako hold dvěma generacím paleoslovenistů (Několik slov od editorů na úvod) + Jmenný rejstřík. In: Čajka, František – Černý, Marcel [edd.] [et al.]: Slovník jazyka staroslověnského – historie, osobnosti a perspektivy. Práce Slovanského ústavu AV ČR, v. v. i.,

Nová řada, sv. 45. Edice Studiorum slavica memoria, sv. 2. 1. vyd. Praha: Slovanský ústav AV ČR, 2016, s. 7–10, 553–591. Černý, Marcel: Bibliografie prací Zoe Hauptové + Josef Vlášek. In: Čajka, František – Černý, Marcel [edd.] [et al.]: Slovník jazyka staroslověnského – historie, osobnosti a perspektivy. Práce Slovanského ústavu AV ČR, v. v. i., Nová řada, sv. 45. Edice Studiorum slavica memoria, sv. 2. 1. vyd. Praha: Slovanský ústav AV ČR, 2016, s. 281–307, 413–458. Vědecké konference: M. Černý se celkově zúčastnil více než třiceti vědeckých konferencí (v tom 4krát mezinárodních sjezdů slavistů, konaných každých 5 let), mezi nimiž můžeme zdůraznit tyto: 1. 16.–18. června 2022 v Sofii (Bulharsko), XV славистични четения – Полемики и избори [XV slavistični čteníja – Polemiki i izbori], referát Българската тематика като алегоричен код за чешкия културен живот по времето на Протектората Бохемия и Моравия. За „Изображение в кладенеца“ (1944) – един забравен роман на Емилия Стамболиева [Bългарската тематика като алегоричен код за českíja kulturní život po vremeto na Protektorata Bochemija i Moravija. Za „Izobraženie v kladeneca“ (1944) – edin zabraven roman na Emilija Stambolieva] 2. 8.–10. listopadu 2018 v Plovdivu (Bulharsko), Paisievi čteníja 2018, referát Mezi slavistikou a muzikologií. Georgi Nikolov Bakardžiev-Jantarski (1905–1976) a jeho přínos pro studium česko-bulharských kulturních a hudebních vztahů 3. 20.–27. srpna 2018 v Bělehradě (Srbsko), XVI. mezinárodní sjezd slavistů, referát České kontury první generace bulharské moderny 4. 20.–27. srpna 2013 v Minsku (Bělorusko), XV. mezinárodní sjezd slavistů, referát Adolf Černý jako první český překladatel novodobé běloruské literatury 5. 23.–26. května 2013 v Sofii (Bulharsko), Трети международен конгрес по българистика / 3. mezinárodní bulharistický kongres, referát П. Ю. Тодоров и Чехия [P. Ju. Todorov i Čechija] 6. 19.–22. dubna 2012 v Sofii (Bulharsko), XI славистични четения – Време и история в славянските езици, литератури и култури [XI slavistični čteníja – Vreme i istorija v slavjanskite ezici, literaturi i kulturi], referát Зловещее время. In margine одного мотива болгарского диаволизма [Zloveščeje vremja. In margine odnogo motiva bolgarskogo diabolizma] 7. 10.–16. září 2008 v Ochridu (Makedonie), XIV. mezinárodní sjezd slavistů, referát Josef Karásek jako historiograf slovanských literatur: metodologická koncepce a dobové přijetí jeho Slavische Literaturgeschichte 8. 16.–17. listopadu 2006 v Opolí (Polsko), Mezinárodní vědecká konference k 50. výročí úmrtí Ludvíka Kuby, referát Zájem českovídeňského slavisty Josefa Karáska o písemnictví a kulturu Lužických Srbů

CELKOVÉ ZHODNOCENÍ ZAHRANIČNÍ ZKUŠENOSTI

Mezi léty 2001 až 2021 absolvoval M. Černý 16 odborných stáží a pobytů v zahraničí, které probíhaly ve shodě s kandidátovým zaměřením v institucích jihovýchodní (12x Sofia, 2x Bělehrad, 1x Záhřeb) a východní (1x Moskva) Evropy. Vedle toho se zúčastnil čtyř mezinárodních kongresů slavistů (Lublaň, Ochrid, Minsk a Bělehrad) a dvou přednáškových pobytů Erasmus + (Sofia, Benátky). Výsledkem jeho zahraničních pobytů byla řada publikací otištěná v českém prostoru i v zahraničí. O jeho mezinárodních zkušenostech svědčí i účasti ve třech česko-bulharských projektech: 2017–2019 člen týmu v rámci mobilního projektu s Bulharskou akademií věd a AV ČR BAS-17-22 Bulgarian-Czech Relations in the Context of the European Ideas and Cultural Trends (19.–20. Centuries) 2014–2016 člen týmu v rámci česko-bulharského projektu Česká slavistika o Bulharech od počátku 19. století do roku 1918 – II. část, Slovanský ústav AV ČR, v. v. i., a Институт за исторически изследвания към БАН [Ústav historických studií Bulharské akademie věd] 2011–2013 člen týmu v rámci česko-bulharského projektu Česká slavistika o Bulharech od počátku 19. století do roku 1918, Slovanský ústav AV ČR, v. v. i., a Institut za istoričeski izsledvanija към БАН Černého rozsáhlou činnost v rámci česko-bulharských vědeckých styků ocenila bulharská strana Čestným uznáním ministra kultury Bulharské republiky, které uchazeč obdržel při příležitosti Dne

bulharské osvěty, kultury a slovanského písemnictví 24. května 2009 „za přínos v oblasti šíření bulharské kultury v zahraničí“. Toto ocenění předává bulharská strana pravidelně za významné počiny při popularizaci bulharsko-evropských vztahů (srov. Čajka František: Ocenění slavisty a bulharisty. Akademický bulletin Akademie věd České republiky, 2009, č. 7–8 (červenec–srpen), s. 14, ISSN 1210-9525; dostupné též: <<http://abicko.avcr.cz/2009/07/06/bulharista.html>>).

DALŠÍ KVALIFIKACE A ČINNOST RELEVANTNÍ K OBORU HABILITACE

Autorství (spoluautorství) patentů

-

Autorství významných uměleckých děl či organizace tvůrčích akcí

Organizace vědeckých konferencí, výstav a kulturních akcí: Kandidát se podílel na organizaci konferencí: 100 let lektorátu bulharštiny na Karlově univerzitě v Praze, Praha (14.–15. 11. 2016), Václav Hanka 1791 – 1861 – 2011, Praha (26. – 28. 9. 2011), Úloha české inteligence ve společenském životě Bulharska po jeho osvobození – Ролята на чешката интелигенция в обществения живот на следосвобожденска България, Praha (6.–7. 10. 2008). Organizoval a spoluorganizoval výstavy a nejružnější kulturní akce. Od roku 2013 na FF UK (ve spolupráci s Bulharským kulturním institutem v Praze) každoročně spoluorganizuje studentskou překladatelskou soutěž (hodnotí jednotlivé překlady, vítězné překlady rediguje a připravuje do tisku). V rámci spolupráce s Bulharským kulturním institutem v Praze každoročně (od roku 2012) také uvádí bulharské literáty, kteří jsou hosty institutu, připravuje překlady k literárním podvečerům a představuje nové české knižní překlady z bulharské literatury či odborné bulharistické monografie českých kolegů. Překlady krásné literatury: Aktivní soustavnou práci projevuje Marcel Černý jako překladatel bulharské krásné literatury (poezie i próza), kde uvádíme práce: Kenarov, Dimităr: Apokryfní zvířata [básnický výbor]. Přel. a doslov Výmluvná i skrytá podobenství o lidské duši zvířete a o bestii v člověku (s. 87–103) napsal Marcel Černý. 1. vyd. Praha: P. Štengl, 2012, 108 s. Půlnoční historky. Antologie bulharského diabolismu [komentovaný výbor z diabolistických próz]. Z bulharských originálů přel. kolektiv pod vedením Marcela Černého. Edičně připravili Ginka Bakardžieva, M. Černý a Vladimír Kříž. Texty redigovali M. Černý a V. Kříž. Ediční poznámky a vysvětlivky (s. 385–391) napsal M. Černý. Doslov Od trýznivých vidin a nočních můr ke grotesce. Na okraj „démonických“ próz bulharského diabolismu (s. 391–[404]) napsali M. Černý a Zlatina Jeřábková. Ilustrovala Alexandra Ramirez. 1. vyd. Praha: Euroslavica, 2014, 403 [5] s. [Překlady M. Černého: Minkov, Svetoslav: Hodiny, s. 29–36, Papoušek z jarmarku, s. 37–41, Vůně kadidla, s. 42–46; Sanatorium, s. 47–49, Pták Ohnivák, s. 55–57, Hosté, s. 93–95, Dům u poslední lucerny, s. 126–132; Poljanov, Vladimir: Koráb smrti, s. 157–161; Konstantinov, Konstantin – Minkov, Svetoslav: Srdce v kartonové krabici, s. 309–384.] Gălăbova, Lidia: Andělé Zlatého města [básnický výbor]. Přel. a doslov Praha plná andělů. In margine českého výboru veršů bulharské básničky žijící v Česku (s. 75–111) napsal Marcel Černý. 1. vyd. Praha: Novela bohemia, 2018, 113, [3] s. Do příští trávy... Antologie moderní bulharské poezie od A. Dalčeva do 90. let 20. století [komentovaná antologie z díla 26 básníků]. Přel. Ludmila Kroužilová [et al.]. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Petr Štengl, 2020, 294 s. [Překlady M. Černého: N. Kănčev, s. 121–126, 131–134; K. Kovačeva (společně s L. Kroužilovou), s. 193; A. Ilkov, s. 234–238; B. Lambovski, s. 242–250; připojena jsou autorská hesla: Černý, Marcel: O autorech pených v antologii, s. 251–285.] Milen Ruskov: Vyvýšení [překlad ukázky z románu]. A2 Kulturní čtrnáctideník 17, 2021, č. 14/15 (14. 7.), Literární příloha, s. I–III. Nikolaj Rajnov: Kuškunzdalečí [překlad pohádky]. Роден глас [Roden glas] 50, 2021, № 4, příl.

Bulharská literatura očima českých překladatelů, s. 1–5. Třikrát raný Angel Karalijčev [překlad povídek Můj syn už není, Drak a To nejmilejší na světě]. Роден глас [Roden glas] 50, 2021, № 4, příl. Bulharská literatura očima českých překladatelů, c. 6–8. Milev, Geo: Krutý prsten duše [výbor z expresionistické tvorby]. Vybral, uspořádal, edičně připravil a doslov Herold revolty a zvěstovatel zkázy starého světa (s. 153–196) a Ediční poznámku (s. 197–203) napsal Marcel Černý za redakční spolupráce Ludmily Kroužilové. Přel. Ludmila Kroužilová, Vendula Suchá, Dana Hronková a Marcel Černý. Praha: Dybbuk, 2022, 208 s. [Překlady M. Černého: Černé korouhve, s. 9–18; Hrůza ohnivého biče, s. 19–23; Drama, s. 27–28; Chovanci, s. 29–30; Lásky, s. 38; Krucifix, s. 41–43; V čas noční..., s. 47; Ohnivý drak, s. 99–107; Zrcadlo, s. 109–112; Apokalypsa I–II, s. 113–116.] M. Černý je rovněž popularizátorem básníka a výtvarníka E. A. Hrušky a má výrazný podíl na publikaci Ženo, jejíž klín vyčerpává můj mozek!“ Výbor z díla Emmericha Aloise Hrušky. Vybral, sestavil a edičně připravil Marcel Černý. 1. vyd. Praha: Spolek českých bibliofilů – Občanské sdružení pro studium díla E. A. Hrušky, 2011, 239 s. [Obsahuje Černý, Marcel: Úvod + Literát E. A. H. – ukájený i trýzněný lačnitel po ženských klínech + Ediční poznámka a komentáře k výtvarnému doprovodu + Jmenně-věcný ukazatel, s. 7, 180–221, 222–232, 234–239.]

Širší kontext činnosti uchazeče

Recenze: Kandidát je autorem dvaatřiceti recenzí, z nichž většina byla publikována v renomovaném časopise Slavia, nejednou koncipovaných jako rozsáhlé (kritické a doplňující) komentáře k posuzovaným spisům, z ostatních periodik pak můžeme uvést Slovanský přehled, Český lid, Dějiny a současnost, Opera slavica aj. Vedle toho je autorem pěti desítek populárních a populárně-naučných příspěvků. Redakční a oborové rady: Dr. Marcel Černý je členem redakčních rad, oborových rad a společností. Od roku 2007 je výkonným redaktorem literárněvědné části slavistického indexovaného časopisu Slavia. V letech 2009–2018 byl členem Ediční rady AV ČR a v letech 2010–2021 byl členem redakce historického časopisu Slovanský přehled. Od roku 2013 doposud je členem oborové rady pro Slovanské literatury, FF UK. Od roku 2022 je členem České společnosti pro slavistická, balkanistická a byzantologická studia. A v letech 2008–2022 byl členem Společnosti přátel Lužice. Přednášky: Bohatou činností kandidát projevil v četných naučných i populárně-naučných přednáškách. Jako př. zde můžeme uvést akce: Čeští mniši na Chilandaru v moderní době, přednáška konaná 11. dubna 2000 v rámci přednášek Literárněvědné společnosti AV ČR v Praze; v rámci výstavy Evy Kramarzové Obrazy ze slovanské mytologie, konané 26. června 2010 v Lužickém semináři v Praze, pronesl přednášku Slovanské bájesloví K. J. Erbenova V rámci festivalu Týden vědy a techniky 5. listopadu 2010 v AV ČR pronesl přednášku Erbenovo pojetí slovanského bájesloví; v rámci akce Bulharské dny v Karolinu 15. listopadu 2010 ve studentském klubu K4 pronesl přednášku Tradice české kulturní účasti v životě poosvobozeného Bulharska a představil knihu Úloha české inteligence ve společenském životě Bulharska po jeho osvobození (Praha 2008) a ve spolupráci se Spolkem českých bibliofilů (a pod patronátem Občanského sdružení pro studium díla E. A. Hrušky, jehož vznik inicioval) uspořádal 16. března 2012 v Praze v hostinci u Vodoucha křest jím připraveného výboru z díla Emmericha Aloise Hrušky „Ženo, jejíž klín vyčerpává můj mozek!“ (2011). Při té příležitosti pronesl přednášku připomínající slovesnou i výtvarnou tvorbu dnes již téměř zapomenutého básníka, prozaika, dramatika, ilustrátora, scénografa, grafika, loutkáře, exhibisty, bibliofila a bohéma. Vystupování v médiích: M. Černý vystupuje taktéž v rozhlase. Spolupracoval (i v něm vystupoval jako komentátor osobnosti V. Síse) na bulharském dokumentárním filmu Občan Sís. Předpremiéra filmu, v originále nazvaném Graždaniňat Sis (režie a scénář: Gospodin Nedelčev, spolupráce na scénáři: Vladi Kirov, Didofilm 2018), se konala v Českém centru v Sofii 14. listopadu 2018 a následujícího roku ho mohli

zhlédnout i diváci v Praze a v Brně. Dále pak lze uvést rozhovor V bulharském rozhlasu o probíhajícím česko-bulharském projektu Bulhaři v české a Češi v bulharské slavistice v 19. a 20. století II. (vysíláno 18. 5. 2016 na stanici Bulharského národního rozhlasu Christo Botev). Jako spoluautor se podílel na 2hodinovém pořadu Pro větší slávu české vědy a českého národa. O přednostech i slabostech Václava Hanky, českého vědce a badatele, který byl odvysílán 15. 15. září 2017 Českým rozhlasem (stanice Vltava).

HABILITAČNÍ PRÁCE – kontrola originality a vyhodnocení

Marcel Černý: „Vítr skučel, Balkán sténal... Nástin dějin bulharského literárního obrození pro Čechy s připojenou chrestomatií“ (Praha 2022), 437 s. Česká odborná i laická veřejnost se v práci může poprvé souhrnně seznámit s hlavními epochami, osobnosti a literárními díly bulharského národního obrození z let 1762–1878. Práce je rozdělena do dvou částí. První z nich charakterizuje tři hlavní fáze bulharského obrození procesu. Druhou část tvoří chrestomatie vybraných textů bulharského literárního obrození v českém překladu. Habilitační spis zahrnuje pouze vlastní překlady M. Černého (několik publikovaných překladů nebylo doposud přeloženo do žádného cizího jazyka). Kandidát v předložené práci prokázal důkladnou znalost jednotlivých epoch a osobností bulharského národního obrození, především pak jednotlivých děl bulharské literatury. Práce, která je výsledkem dlouhodobého zájmu uchazeče o bulharské literární, kulturní a historické prostředí, je psána systematicky, má logickou strukturu (jednotlivé jevy jsou zařazeny podle jejich příslušnosti k jednotlivým vývojovým fázím) a jeví se rovněž jako vhodný materiál pro posluchače bulharistiky, slavistiky a balkanistiky. Autor v práci vychází z bohaté pramenné základny, a to bulharské i české. Jednotlivé problémy M. Černý důkladně analyzuje a soustavně prokazuje hlubokou znalost sledované problematiky, systematicky přihlížející k česko-bulharským kontaktové-recepčním souvislostem. Literární díla rozebírá v rámci celého dějinného kontextu národního obrození, jež se rozvíjelo pod nadvládou panství osmanských Turků. V chrestomatii je zřejmý autorův důraz na básnické tvorbu bulharských obrozeneckých autorů, o čemž poznamenal Dobromir Grigorov, že soubor symptomatických uměleckých textů je zdařile uzavřen básní Stojana Michajlovského (Hymnus sv. Cyrila a Metoděje), která v době po rusko-turecké válce začala být vnímána jako znakový umělecký odkaz národního obrození Bulharů a stala se součástí celonárodního svátku sv. Cyrila a Metoděje, jehož první oslava proběhla ve třicátých letech 19. století. Habilitační spis Marcela Černého je zdařilou syntézou (obsahující chrestomatickou část), která je značným přínosem pro bulharistická, slavistická a širší balkanistická bádání v českém prostoru i v zahraničí, což potvrzují i posudky všech tří posuzovatelů. Habilitační práce PhDr. Marcela Černého, Ph.D., prošla systémem Turnitin při kontrole originality a nebyly shledány žádné nesrovnalosti.

ZÁVĚR STANOVISKA HABILITAČNÍ KOMISE

Celkové zhodnocení vědecké, pedagogické a další činnosti

PhDr. Marcel Černý, Ph.D., se ve své vědecké i pedagogické činnosti věnuje literárněvědné a kulturněhistorické slavistice. Stěžejní oblastí jeho badatelských zájmů je bulharistika, zejména dějiny bulharské literatury a česko-bulharské styky, avšak uchazeč se během své více než dvacetileté vědecké práce zabýval i dalšími regionálními odvětvími slavistiky, jimiž jsou dějiny literárněvědné slavistiky a balkanistiky, sorabistika, ukrajinistika, bělorusistika, serbistika, slovenistika, polonistika a makedonistika. Značnou část jeho badatelských aktivit taktéž představuje zpracování literárního života české Vídně, erbeniana, pojednání o

slovanské mytologii či o českém image výspy pravoslavného křesťanství – mnišského státu Svaté Hory (Athosu). Z výše uvedeného je zřejmé, že odborné práce Marcela Černého zaujímají široké spektrum slavistické disciplíny, čímž je jako jeden z mála specialistů v dnešní době blízky klasikům české i evropské slavistiky z dřívějších dob. Svými četnými pečlivě zpracovanými vědeckými pracemi analyzujícími různá témata z oblasti slavistiky a balkanistiky, aktivní účastí na významných mezinárodních konferencích, samostatnými přednáškami i účastí v zahraničních projektech si vybuodoval mezinárodní renomé a lze jej tak bez nejmenších pochybností zařadit mezi výrazné osobnosti současné české slavistiky. M. Černý je osobností týmového badatele a vědeckého pracovníka, která svými zkušenostmi a erudicí přispěla k vydání několika rozsáhlých edicí pramenů. Výsledkem jeho celoživotního zájmu o bulharskou literaturu je i jeho rozsáhlý habilitační spis, který přináší mnoho nových pohledů a poznatků o problematice bulharského národního obrození. Současně tato habilitační práce svědčí o schopnosti M. Černého směřovat na základě četných analytických sond k ucelenému pojetí problému, dospět k dílu syntetizující povahy. Konkrétně jeho habilitačním spisem byl alespoň částečně splacen dávný dluh české bulharistiky, která se o syntézu dějin bulharského písemnictví pokoušela již v šedesátých letech 20. století (na půdě tehdejšího Ústavu jazyků a literatur ČSAV), avšak projekt nebyl doveden do úspěšného konce (mj. v důsledku nastupující normalizace a publikačního zákazu některých členů pracovního týmu). Vedle monografií a značného množství časopiseckých článků i příspěvků ve sbornících je nutno zmínit jeho 22 článků a studií v impaktovaných časopisech. Nedílnou součástí kandidátovy práce je i pedagogická činnost v Ústavu etnologie a středoevropských a balkánských studií FF UK, kde již třináct let posluchače kontinuálně seznamuje s dějinami bulharské literatury, s dějinami slavistiky a balkanistiky a s moderními žánry v balkánských literaturách. S tím souvisí i jeho podíl na vedení bakalářských a diplomových prací na zmíněném pracovišti. S vybranými slavistickými tématy vystupuje M. Černý rovněž na přednáškách popularizačního charakteru i v populárně-naučných rozhlasových pořadech doma i v zahraničí. K profilu literární osobnosti M. Černého patří i jeho překladatelská činnost z bulharské poezie i prózy a popularizace této jihoslovanské a balkánské literatury v českém prostředí (některé jeho překlady odvysílal Český rozhlas jako četbu na pokračování). Černého přínos v oblasti šíření bulharské kultury v zahraničí ocenila bulharská strana Čestným uznáním ministra kultury Bulharské republiky, které uchazeč obdržel v roce 2009. To svědčí o pozornosti, jaká je jeho aktivitám věnována v zemi, jejímž duchovním dědictvím, především literaturou, se M. Černý zabývá jakožto badatel. Výše zmíněné skutečnosti i hodnocení posuzovatelů habilitačního spisu plně přesvědčily habilitační komisi o tom, že PhDr. Marcel Černý, Ph.D., je respektovaným odborníkem v oboru slavistiky a jednoznačně doporučuje, aby mu tak byl udělen vědecko-pedagogický titul docent.

Výsledek hlasování habilitační komise

Počet přítomných: 5

Pro: 5

Proti: 0

Zdržel se: 0

V Praze, dne 12. prosince 2023

Předseda / Chair:

prof. PhDr. Petr Kaleta, Ph.D.

Členové / Members:

Prof. Dr. Žoržeta Čolakova, d. f. n.

doc. PhDr. Hanuš Nykl, Ph.D.

doc. PhDr. Václav Štěpánek, Ph.D.

doc. PhDr. Zvonko Taneski, PhD.

Příloha 2

Stanovisko komise pro habilitační řízení pana PhDr. Iva Štefana, Ph.D. pro obor Archeologie:

ZHODNOCENÍ PEDAGOGICKÉ ČINNOSTI UCHAZEČE

Ivo Štefan pedagogicky působí od roku 2005 na Filozofické fakultě UK, kde byl zaměstnán jako asistent a později jako odborný asistent na Ústavu pro archeologii. Zde vede semináře a přednášky zaměřené na raný středověk a teorii archeologie. Organizuje i exkurze a letní terénní praxe. Vede i bakalářské, magisterské i doktorské práce. Za poslední 3 roky celkem 12 studentů. Oponuje disertační práce i na jiných špičkových univerzitách (např. MU Brno). Habilitační komise konstatuje, že jeho pedagogická činnost je standardní a plně dostačující.

CELKOVÉ ZHODNOCENÍ VĚDECKÉ, ODBORNÉ NEBO UMĚLECKÉ ČINNOSTI UCHAZEČE

Ivo Štefan se postupně vypracoval na jednoho z předních znalců raně středověké společnosti ve střední Evropě. Na tuto složitou problematiku nenahlíží pouze z perspektivy archeologie, ale i dalších příbuzných věd. Kromě řady syntetizujících a přehledových publikací, které povětšinou přináší nové a osvěžující interpretace, produkuje i originální primární data díky svým vlastním terénním výzkumům. Tímto způsobem přinesl i řadu překvapivých objevů, např. hrob tzv. vinořské princezny a s ní související halovou stavbu, která u nás nemá obdoby. Je autorem pozoruhodného souboru vědeckých publikací, z nichž některé vyšly v nejprestižnějších světových časopisech (např. *Antiquity*, *Speculum*, *Early Medieval Europe*) a nakladatelských domech (Brill, Routledge). Jeho nejnovějším počinem je kolektivní monografie *Krajina středověké Prahy*, kde spolu s Janem Klápštěm a Tomášem Klírem vykresluje zcela nové kontury naší stolice. Podílel na řešení řady úspěšných vědeckých projektů (GA ČR, Primus UK) v pozici člena týmu či spoluřešitele. Účastnil se mnoha prestižních konferencí, kde aktivně vystupoval, někdy i jako zvaný řečník či organizátor sekce. Aktivně se podílí na řízení naší vědy ve funkci člena panelu GA ČR. Habilitační komise konstatuje, že jeho vědecká činnost je nadstandardní a plně dostačující.

CELKOVÉ ZHODNOCENÍ ZAHRANIČNÍ ZKUŠENOSTI

Ivo Štefan pravidelně přednáší na zahraničních univerzitách (Polsko, Irsko, Německo). Delší dobu strávil na vídeňské univerzitě, na GWZO v Lipsku a celý akademický rok pak na University of Oxford. Vystupuje pravidelně na zahraničních konferencích. Habilitační komise konstatuje, že jeho zahraniční zkušenosti jsou plně dostačující.

DALŠÍ KVALIFIKACE A ČINNOST RELEVANTNÍ K OBORU HABILITACE

Autorství (spoluautorství) patentů

-

Autorství významných uměleckých děl či organizace tvůrčích akcí

-

Širší kontext činnosti uchazeče

Ivo Štefan je velice aktivní v popularizační činnosti. Přednáší pro Univerzitu třetího věku. Působí v redakční radě populárně-naučného časopisu *Dějiny a současnost*. Vystupuje v médiích, kde informuje o svých nových objevech. Je i umělecky činný.

HABILITAČNÍ PRÁCE – kontrola originality a vyhodnocení

Ivo Štefan předložil jako svoji habilitační práci konvolut 8 publikovaných či k publikaci připravených prací o celkovém rozsahu 344 stran, který nazval POČÁTKY STÁTŮ A KŘESŤANSTVÍ V RANĚ STŘEDOVĚKÉ STŘEDNÍ EVROPĚ: ARCHEOLOGIE – HISTORIE – SOCIÁLNÍ MODELY. Tyto studie jsou rozděleny do tří oddílů, které odkazují k hlavním badatelským tématům habilitanta: PROMĚNY RANĚ STŘEDOVĚKÝCH SPOLEČNOSTÍ A POČÁTKY STÁTŮ, VÝZKUM CHRISTIANIZACE JAKO MEZIOBOROVÝ DIALOG, ZAPOMENUTÁ NEŠTĚSTÍ: OTROCI, NESVOBODNÍ A LIDÉ NA OKRAJI. Studie jsou doplněny stručným úvodem. Habilitační komise se důvěrně obeznámila s třemi posudky, které habilitační spis hodnotí. Prof. Marzena Matla z poznaňské univerzity ve svém obsáhlém posudku konstatuje, že habilitační práce Ivo Štefana přináší nový pohled na řadu otázek spojených s výzkumem politicko-kulturní a společenské změny v raně středověkých Čechách, přičemž autor vychází z nejnovější metodologických konceptů. Jeho výsledky jsou podle ní vynikající, a proto práci hodnotí kladně. Posudek prof. Martina Wihody z brněnské univerzity je o poznání kritičtější. Poukazuje na některé metodologické nedostatky a terminologické nejasnosti, které by měly být v rozpravě před vědeckou radou vysvětleny. I on však považuje habilitační spis za kvalitní a doporučuje ho jako podklad k dalšímu jednání. Stručný posudek doc. Pavla Kouřila z Archeologického ústavu AV ČR Brno přiznává práci profesionální úroveň a interdisciplinární přesah. I podle něj jednoznačně splňuje požadavky kladené na habilitační práci. Habilitační komise považuje na základě těchto posudků i na základě vlastního šetření habilitační práci Ivo Štefana za originální a vyzrálé dílo a konstatuje, že se může stát podkladem pro další řízení.

ZÁVĚR STANOVISKA HABILITAČNÍ KOMISE

Celkové zhodnocení vědecké, pedagogické a další činnosti

Habilitační komise konstatuje, že Ivo Štefan prokázal dostatečné kvality vědecké i pedagogické, které ho opravňují ucházet se o venia docendi na Univerzitě Karlově. Zároveň předložil habilitační spis, který splňuje standardní nároky kladené na práce tohoto typu v oboru archeologie. Je uznávaným odborníkem s mezinárodním renomé a bohatou publikační činností. Komise proto doporučuje jeho přihlášku k dalšímu řízení.

Výsledek hlasování habilitační komise

Počet přítomných: 5

Pro: **5**

Proti: **0**

Zdržel se: **0**

V Praze, dne 13. listopadu 2023

Předseda / Chair:

prof. Mgr. Jiří Macháček, Ph.D.

Členové / Members:

prof. PhDr. Josef Žemlička, DrSc.

prof. dr hab. Jerzy Piekalski

doc. Mgr. Petr Květina, Ph.D.

doc. Mgr. Karel Nováček, Ph.D.